

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

26 травня 2022 року

Справа №200/19058/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Суддя Донецького окружного адміністративного суду Троянова О.В., розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження (в письмовому провадженні) адміністративну справу Мохія Миколи Миколайовича до Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації про визнання протиправною бездіяльності та стягнення грошової допомоги до 5 травня,-

ВСТАНОВИВ:

Позивач, Мохій Микола Миколайович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовною заявою до Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації про визнання протиправною бездіяльності щодо нарахування та невиплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, а саме щодо недоплати у розмірі 7 354 грн.; стягнення недоплаченої грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком (у розмірі 8 845 грн.), з урахуванням попередньо виплаченої суми допомоги, а саме стягнути 7 354 грн.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 28 грудня 2021 року відкрито провадження у справі у порядку спрощеного позовного провадження (в письмовому провадженні) без повідомлення учасників справи. Задоволено клопотання позивача про звільнення від сплати судового збору відповідно до пп. 13 п. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір» та клопотання позивача про проведення судового засідання без його участі.

За правилами частини 1 статті 258 Кодексу адміністративного судочинства України (надалі КАС України) суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі.

Сторони про відкриття провадження у справі були повідомлені судом належним чином, що підтверджується наявними в матеріалах справи рекомендованими повідомленнями про вручення поштового відправлення.

В обґрунтування позовних вимог, позивач зазначив, що має статус учасника бойових дій, та отримав разову грошову допомогу до 5 травня за 2021 рік у розмірі 1491 грн. Зазначив, що звернувся до відповідача із заявою про виплату грошової допомоги у розмірі 8 845 грн., проте відповідачем так і не було виплачено допомогу у зазначеному розмірі. Бездіяльність відповідача щодо нарахування та невиплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, а саме щодо недоплати у розмірі 7 354 грн. вважає протиправною, просив задовольнити позов.

Відповідачем через канцелярію суду у встановлені судом строки, надано відзив на позовну заяву, відповідно до якого останній просив суд відмовити у задоволенні позовних

вимог. Зазначив, що постановою Кабінету Міністрів України №325 від 08.04.2021 року передбачено розмір разової грошової допомоги до 5 травня у 2021 році учасникам бойових дій 1491 грн., що й було виплачено позивачу. Зазначив, що управлінням не здійснювалось визначення розміру грошової допомоги та її призначення, а лише було опрацьовано/визначено одержувача допомоги в програмному комплексі та базі даних, відповідно до переліків осіб, які мають право на отримання грошової допомоги та здійснено списання коштів з рахунку управління відповідно до паспорту бюджетних програм.

Законом України від 24 лютого 2022 року N 2102-ІХ, затверджено Указ Президента України від 24 лютого 2022 року N 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні", згідно якого, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента України №133/2022 "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні", у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" від 21 квітня 2022 року N 2212-ІХ, продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Враховуючи викладене, станом на 23 травня 2022 року в Україні продовжує діяти воєнний стан.

Відповідно до ст. 12-2 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" від 12 травня 2015 року № 389-VIII, в умовах правового режиму воєнного стану суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією України та законами України.

Рішенням Ради суддів України від 24 лютого 2022 року N 9, з урахуванням положень статті 3 Конституції України про те, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, рекомендовано зборам суддів, головам судів, суддям судів України у випадку загрози життю, здоров'ю та безпеці відвідувачів суду, працівників апарату суду, суддів оперативно приймати рішення про тимчасове зупинення здійснення судочинства певним судом до усунення обставин, які зумовили припинення розгляду справ.

Згідно п. 4 Рекомендацій Ради суддів України, опублікованих 02.03.2022 року, щодо роботи судів в умовах воєнного стану, судам України рекомендовано усіх доступних працівників, по можливості, перевести на дистанційну роботу.

Місцезнаходження Донецького окружного адміністративного суду визначено м. Слов'янськ Донецької області.

У зв'язку з активізацією проведення бойових дій на території Донецької області та прилеглих областей, виникнення загрози безпеці, здоров'ю та життю людей, головою Донецького окружного адміністративного суду 26 лютого 2022 року прийнято наказ № 14/І-г. "Про запровадження особливого режиму роботи Донецького окружного адміністративного суду у вигляді дистанційної роботи". Наказом запроваджено особливий режим роботи з 26 лютого 2022 року до закінчення воєнного стану, і до дня відновлення роботи суду у звичайному режимі.

Суд, розглянувши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, встановив.

Позивач, Мохій Микола Миколайович, громадянин України (паспорт №000607768, РНОКПП 3364408531), має статус учасника бойових дій, відповідно до посвідчення серії УБД №179329 від 26 лютого 2016 року. (а.с. 9,11)

Відповідач, Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації (ЄДРПОУ 03197227) у розумінні п. 7 ч. 1 ст. 4 Кодексу

адміністративного судочинства України є суб'єктом владних повноважень, який в даних правовідносинах згідно ст. 43 Кодексу адміністративного судочинства України має адміністративну процесуальну дієздатність.

На звернення позивача з питань перерахунку щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік Управлінням соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації надано відповідь листом від 10.12.2021 року №09-05/9492, відповідно до якого виплата разової грошової допомоги у 2021 році здійснювалась відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2021 року №325. На підставі відомостей на виплату разової грошової допомоги до 5 травня у квітні 2021 року здійснено виплату вищезазначеної допомоги у сумі 1 491 грн. Здійснення перерахунку разової грошової допомоги до 5 травня у розмірі, визначеному Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» можливо лише після надходження додаткового фінансування державного бюджету. (а.с. 12)

Відповідно до довідки №3410, виданої Управлінням соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації 13.12.2021 року Мохію Миколі Миколайовичу нараховано та виплачено одноразову грошову допомогу до 5 травня у 2021 році у сумі 1 491 грн. (а.с. 13)

Отже, як вбачається зі змісту позовної заяви та відзиву, спірним питанням у справі є правомірність виплати щорічної разової допомоги до 5 травня у розмірі, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2021 року №325 «Деякі питання виплати разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань».

Надаючи правову оцінку спірним правовідносинам суд виходить з наступного.

Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до ч. 1 ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Відносини з приводу соціального захисту ветеранів війни як особливої окремої категорії громадян унормовані, насамперед, приписами Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них, встановлені статтею 12 вказаного Закону.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25.12.1998 року статтю 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» було доповнено частиною четвертою такого змісту: «Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком».

Пунктом 20 Розділу II Закону України «Про державний бюджет України на 2008 рік» згадану вище норму права викладено в такій редакції: «Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України».

У подальшому рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008р. №10-рп/2008 визнано неконституційними, зокрема, положення статті 67 розділу I, пунктів 2-4, 6-8, 10-18, підпункту 7 пункту 19, пунктів 20-22, 24-34, підпунктів 1-6, 8-12 пункту 35, пунктів 36-100 розділу «Внесення змін до деяких законодавчих актів України» та пункту 3 розділу «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2008

рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

Таким чином, на момент звернення заявника із заявою в 2021 році діяли положення ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25.12.1998 р., яка передбачала розмір допомоги до 5 травня для учасників бойових дій - п'ять мінімальних пенсій за віком.

Поряд із цим, внаслідок законотворчої діяльності Верховної Ради України було створено іншу норму права, що регламентує ті самі відносини - п. 26 розділу VI Бюджетного кодексу України.

Так, відповідно до п. 26 розділу VI Бюджетного кодексу України, було визначено, зокрема, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

На виконання зазначених приписів Бюджетного кодексу України з метою забезпечення виплати разової грошової допомоги ветеранам війни, особам, на яких поширюється дія Законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань», Кабінетом Міністрів України щороку приймалися відповідні щодо окремого бюджетного року постанови, а саме: № 147 від 31.03.2015, № 141 від 02.03.2016, № 233 від 05.04.2017, № 170 від 14.03.2018, № 237 від 20.03.2019 та № 112 від 19.02.2020, якими визначався, зокрема, розмір та порядок виплати разової грошової допомоги учасникам бойових дій.

27.02.2020 року рішенням Конституційного Суду України №3-р/2020 було визнано неконституційним окреме положення п.26 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12,13,14,15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Відповідно до ч. 2 ст. 152 Конституції України закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Враховуючи зазначене, з дня ухвалення рішення Конституційним Судом України №3-р/2020 положення п.26 розділу VI Бюджетного кодексу України у частині дії ст.13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та приписи ст.12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у редакції п.20 Розділу II Закону України «Про державний бюджет України на 2008 рік» не можуть запроваджувати правила призначення та виплати допомоги до 5 травня для осіб з інвалідністю внаслідок війни.

Таким чином, починаючи з 27.02.2020 року ані положення п.26 розділу VI Бюджетного кодексу України у частині дії ст. 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ані приписи ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у редакції п. 20 Розділу II Закону України «Про державний бюджет України на 2008 рік» не можуть застосовуватися при призначенні та виплаті допомоги до 5 травня для учасників бойових дій.

Таким чином, на час виникнення спірних відносин Рішенням Конституційного Суду України від 27 лютого 2020 року №3-р/2020 відновлено дію частини четвертої статті 12 Закону №3551-ХІІу редакції Закону №367-ХІV, згідно з якою щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за

віком.

Водночас, Кабінет Міністрів України у Постанові №325 установив, що у 2021 році виплата разової грошової допомоги до 5 травня, передбачена Законом №3551-ХІІ, учасникам бойових дій здійснюється в розмірі 1491,00 грн., тобто у розмірі меншому, ніж це передбачено статтею 12 цього Закону. Отже, на час виплати позивачу у 2021 році щорічної разової грошової допомоги до 5 травня одночасно діяли Закон №3551-ХІІ і Постанова №325.

Виходячи із визначених у частині четвертій статті 7 Кодексу адміністративного судочинства України загальних засад пріоритетності законів над підзаконними актами, для визначення розміру разової грошової допомоги до 5 травня учасникам бойових дій у 2021 році слід застосовувати не Постанову №325, а Закон №3551-ХІІ, який має вищу юридичну силу.

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України від 09 липня 2003 року №1058-ІV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

Статтею 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» № 1082-ІХ від 15 грудня 2020 року встановлено у 2021 році прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність з 1 січня 2021 року - 1769 грн.

Отже, розмір разової грошової допомоги до 5 травня учаснику бойових дій у 2021 році становить 8845,00 грн (1769 грн x 5). Сума недоотриманих позивачем коштів становить 7354,00 грн.

Таким чином, виплата позивачу в 2021 році разової грошової допомоги у сумі 1491,00 грн. не відповідає нормам статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та свідчить про порушення його прав на отримання такої допомоги у належному розмірі.

Обираючи належний та ефективний спосіб захисту порушеного права позивача, суд вважає за необхідне визнати протиправною бездіяльність Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації щодо ненарахування та невиплати Мохію Миколі Миколайовичу разової грошової допомоги до 5-го травня за 2021 рік, як учаснику бойових дій в розмірі 5 мінімальних пенсій за віком; стягнення з відповідача на користь позивача разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі 7354,00 грн.

Відповідно до ч. 1 ст. 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Згідно з нормами частини другої статті 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Відповідно до вимог пункту 4 частини першої статті 5 КАС України, кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Відповідно до положень статті 9 КАС України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Відповідно до вимог частин першої статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Нормами частини другої зазначеної статті встановлено, що в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача. У таких справах суб'єкт владних повноважень не може посилається на докази, які не були покладені в основу оскаржуваного рішення, за винятком випадків, коли він доведе, що ним було вжито всіх можливих заходів для їх отримання до прийняття оскаржуваного рішення, але вони не були отримані з незалежних від нього причин.

Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд, відповідно до положень частини п'ятої статті 77 КАС України, вирішує справу на підставі наявних доказів.

Відповідно до п. 10 ч. 2 ст. 245 КАС України при вирішенні справи по суті суд може задовольнити позов повністю або частково чи відмовити в його задоволенні повністю або частково у разі задоволення позову суд може прийняти рішення про інший спосіб захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, який не суперечить закону і забезпечує ефективний захист таких прав, свобод та інтересів.

Враховуючи вищезазначене, суд дійшов висновку про задоволення позовних вимог.

Відповідно до ст. 139 КАС України розподіл судових витрат не здійснюється, оскільки позивач Мохій М.М. до п. 13 ч. 1 статті 5 Закону України «Про судовий збір» звільнений від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях, як учасник бойових дій.

На підставі вищевикладеного та керуючись Конституцією України, Кодексом адміністративного судочинства України, суд, -

В И Р І Ш И В:

Адміністративний позов Мохія Миколи Миколайовича до Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації про визнання протиправною бездіяльністю та стягнення грошової допомоги до 5 травня – задовольнити.

Визнати протиправною бездіяльність Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації щодо ненарахування та невиплати Мохію Миколі Миколайовичу разової грошової допомоги до 5-го травня за 2021 рік, як учаснику бойових дій в розмірі 5 мінімальних пенсій за віком.

Стягнути з Управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації (ЄДРПОУ 03197227, адреса місця знаходження: 87500, Донецька область, Волноваський район, м. Волноваха, вул. Гагаріна, 36) на користь Мохія Миколи Миколайовича (РНОКПП 3364408531, адреса: Донецька область, смт. Ольгинка, вул. Маяковського, 25) разову грошову допомогу до 5 травня за 2021 рік у розмірі 7354,00 грн.

Рішення прийнято, складено та підписано в повному обсязі 26 травня 2022 року.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Рішення суду може бути оскаржено до Перший апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було

оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення (ухвали) суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення. Учасник справи, якому повне рішення або ухвала суду не були вручені у день його (її) проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження: 1) на рішення суду - якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду. Строк на апеляційне оскарження також може бути поновлений в разі його пропуску з інших поважних причин, крім випадків, визначених частиною другою статті 299 цього Кодексу.

Суддя

О.В. Троянова

ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ

26.05.2022
Секретар судового засідання
Марченко Д.І.

*306*5265232*1*2*